

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгеим
къэралыгъо гъэпсыкъе илэ зыхъугъе Маф

1923-рэ ильсэм
гъэтхалэм
къышегъэжьагъеу къыдэкъы

№ 215 (22664)

2022-рэ ильс

МЭФЭКУ

ШЭКІОГЪУМ и 24-рэ

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

тисайт
WWW.ADYGVOICE.RU

тисоциальнэ нэклубъохэр

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Къумпыл Мурат: «Анахь шъхъаIэр хэушъхафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажьэхэрэмрэ къэкощыгъэхэрэмрэ тадэIэпыIэныр ары»

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат АР-м иминистрэхэм я Кабинет изичэзыу зэлукъе зэрищаагъ. Цыфхэм социальнэ IэпыIэгъу зэрагъэгъотырэм, бюджет пшъерильхэр, лъэпкъ проектхэр, къэралыгъо программэхэр зэрагъэцакIэхэрэм ащ щатегущыIагъэх.

АР-м и Лышъхъэ зэрэхигъэу-
нэфыкыгъэмкъе, алэрэ чэзыюу
зэшохыгъэн фэе пшъерильхэм
ащыщ хэушъхафыкыгъэ дзэ
операцием хэлажьэхэрэмрэ

ахэм яунагъохэмрэ икъоу афэ-
гумэкыгъэныр, Геническэ рай-
оным исхэм апае шүшлэ Iоф-
тхъабзэхэр зэхэшгъэнхэр,
Херсон хэкум зышхъэ къизы-

хъжки республикэм къэкощы-
гъэхэм социальнэ IэпыIэгъу
ягъэгъотыгъэныр.

Нэбгырэ 500-мэ яунэхэр
къабгынэн, Адыгеим къэкощын-

хэ фаеу зэрэхуугъэр шүугу
къэтгэгъэкыжы. Пэлъэ гъэнэ-
фагъэкъе цыфхэр къызэолIэрэ
чыплэ заулэ пешорыгъэшэу
республикэм щагъэхвазырыгъ.
Ылкъе хэммыльэу цыфхэр ахэм
ащагъашхэр, медицинэ фэло-
фашэхэр щафызэхашх, психо-
логическэ IэпыIэгъу къашараты.
АР-м и Лышъхъэ унашьо зэ-
ришыгъэм тетэу пэлъэ гъэнэ-
фагъэкъе цыфхэр къызэолIэрэ
чыплэхэм социальнэ Iофишэхэр
арапхыгъэх. Ахэм республикэм
къэкощыгъэхэм социальнэ па-
спортхэр афызэхагъэууцо.

АР-м Iофишэнимрэ социальнэ
хэхъоныгъэмрэхэмкъе иминистрэу
Мырээ Джанбеч зэлукъем къызэ-
рэшиуагъэмкъе, пэлъэ гъэнэфагъэ-
къе цыфхэр къызэолIэрэ
чыплэхэм ащыэ пстэуми яофы-
гъохэм язэшохынкъе, документ-
хэм язэхэгъэуцонкъе IэпыIэгъу
афэхъух. УФ-м игражданствэ
икыдэхынкъе, УФ-м ипаспортрэ
СНИЛС-рэ къаIыхыгъэнимкъе,
лицевой счетхэм якъызэуухын-
къе, банк картэхэмрэ сим-кар-
тэхэмрэ алэкэгъэхъэгъэнхэмкъе

(ИкIэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Ным и Мафэ ипэгъокIэу

Урысые Федерации
и Президент и Указэу
1998-рэ ильсэм кыдэ-
кыгъэм тегъэпсыхъагъэу
ным и Мафэ аухэсигъ.
Шэкіогъум иаужырэ
тхъаумафэ къэс ар ха-
гъэунэфыкы. Мы мафэм
ехъулIэу республикэм и
Къэралыгъо филармоние
мэфэкI Iофтхъабзэх щы-
кlyагъ.

Ным и Мафэкъе бзыльфыгъэхэм
афэгушонэу къэкIуагъ Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат.
Iофтхъабзэм хэлэжьагъэх хабзэм ифедральнэ ыкIы иреспубликэ къулькъу-
хэм япщэхэр, муниципальнэ образо-
ваниехэм ыкIы общественнэ организа-
циихэм ялъыклохэр.

КъекIолагъэхэм закъыфигъазээз
республикэм и Лышъхъэ къызэриуа-
гъэмкъе, ным и Мафэ анахышоу ыкIы
анах дахэу щыIэныгъэм хэлтыр зэкIе
епхыгъэу щит, хэтрэ цыфи анах
ильэпIе ным ар фэгъэхыгъ.

(ИкIэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Мэкъумэш хъызмэтыр

ЩыкIузэ зыфэягъэм екIолIагь

Ар куаджэу Пщижъхаблэ къыцыхъугь, ары инүнэе хъызмэтшаплэ зыщицэлэпсыгъэри. «Урысые Федерацием мэкъумэшмкэ изаслужене тофыш» зыфиорэ щытхуцэмкэ ар къыхагъэштигь.

Мыхъамодэ къыгъешлагъэм инахъыбэр мэкъумэшчим ри-
тигь. Джыри цыклик гъорх хъаматэ хъумэ шоигъоу краим къыкыгъэ пещшхом зыреом. Ашкэ щысэ фэхъуцагъэх колхозым хэт ятэу Ахъмэд зидэ-
лахъэхэрэр.

— Ашыгъум Адыгэ хэкур Краснодар краим хэтгэгь, —
щыхъээ къелуватэ Мыхъамодэ.
— Партием икрайком иапэрэ секретарыгь Сергей Медуновыр. Тиколхоз, «Родина» ыцла-
гъэр, натрыфэу къыхыжырэм-
кэ ильэс заулэ хъугъэу краим ятлонэрэ чылпэр щиубытыштигь.
Аш фэш! Медуновыр бэрэ зин-
хъакъэштигъэх ар ашыцыгь.
Сятэ колхоз автобусым исыгь,
сэ аш ренэу сиргүсэштигь.
Пэцшхор къыцыхъыгь мафэ горэм цыфэу ар зылуклахъэ-
хэм сэ кълэцыхъыгь сахэтигь,
къысекъуали слалэ къубытыгь,
«Хэт ухунау уфай?» ылли къы-
сэупчыгь. Ашыгъум колхоз тхъаматэм шыэрьльэу иэхэр сшэнным сиоф тетгээп, аш къуачэ зериэу, цыфхэм япа-
щэу зэрэштигь къызгургуягъети, «Колхоз тхъаматэ си-
хъунэу сифай» есложыгъагь.
Нэужум Сергеий Медуновыр къыцыхъуагъэ горэм къыскэ-
упчагъэу къысаложыгъагь.
Сэнэхьат къыхэсхынным си-
нжыжь зынэсүм, партийн пэ-
щшхом еслагъэм сектоплэ-
нэу таубытагъэ сиши, мэкъумэш институтын сицкыагь. Етлани, къуджэм удэсмэ сид аш нэ-
мыкэу пшэштигь?

Мыхъамодэ гурт өджаплэм дэгүү дэдэу щеджагь, медаль-
кэ къэзыухыгъэх ашыц. Аш ылж Краснодар дэт мэкъумэш институтын чахьи, агроном

сэнэхьатыр щызэригъэгъотыгь къызегъэзжым, Хакурынэхаблэ бригадэм иагро-
номэу иоффшэн щыригъэжэ-
гъагь. Ильэситүрэ аш щылаягъэу икъоджэ гупсэ къыгъэзжым, колхозэу «Родинэм» исемено-
водыгь, етланэ агроном шъхьаэ хъугъэ.

1990 — 2000-рэ ильэс къинхэу СССР-р зэхэзжыги, колхозхэм, совхозхэм яоффхэр дэй къызыхъугъэхэм ар ахэфагь. А лъехъаным хъызмэтшаплэу бэ «истыхъагъэр», банкрот хъу-
тагъэштигь. Ахэм арбитражнэ гъэторышlaklooy афагъазэштигъэхэр опыт зилэу, тофым хэ-
зышыкырэ цыфхэр ары. Аш фэш! Мыхъамодэ икъоджэ колхозу джыри зэхэзжигь имы-
фагъэм иагроном шъхьаэу тофыш!ээ, аш ыащи къутыреу Чернышевым арбитражнэ гъэ-
торышlaklooy агъэкогъагь. Аш иппшэрлыгъэр хъызмэтшаплэр зэтэригъэцожынышь, чыфхэр ытыхъынхэр е мылькоу къэнагъэм зыпари химыгъээ зыпкы изыгъеуцожы-
штим рищэжынир ары.

А лъехъаным ахэр зэшлоп-
хынхэр 1ешлэхыгъэп. Арэу щыт-
ми, тофшэнэр шу зыльэгъоу, къинхэм къамыгъаштэрэ Мыхъамодэ ыгу къодыгъэп, амалэу
щылэр рихылы, зэтэргээцожу-
жышишумэ ышүштигь. Хъызмэт-
шаплэу зыдэкагъэм ипиндж-
шаплэхэр ильэсипши фэдиз
хъугъэу амьлэжхыжхэу щы-
лэгъэх. Ахэр ары ыгъэфеда-
гъэр, ахэм федэу къахыгъэм-
кэ тофыгъуаби дигъэзжыгъя-
гъагь, ау сомэ миллион пчья-
гъэу чыфхэу телтыр птыжын
пльэкынэу щыгъэп. Хъызмэт-
шаплэм имыльку зэхимыгъээ зу-
зыгъуачэ къыхыштхэм ари-
щжыгъягь.

Ахэм ауж етыфэкэ ежь зы-

хэкыгъэ колхозри зэхэтэкьюагь, аш къызегъэзжым, арбитражнэ гъэторышlaklooy ашыгь. «Родинэм» ильэссыбэрэ ежь тофшишлагь, ар зэхэмэзынным къо-
члабэ хильхъагь, изытет дэгъоу
ышшэштигь. Аш фэш! зэтеб-
гээцожын пльэкынэу зэрэ-
шмытыхыжыр къыдилтигь.
Мыхъамодэ хъызмэтшаплэм
имыльку зыпари химыгъээ зу-
зыгъуачэ къыхыштхэм ари-
щжыгъягь.

А лъехъаным аш иэгъэ
псэуальхэри, техникирэ непэ
зэрэшмыиэжыр нафэ, ау ахэм
ачылпэ лъехъаным диштэрэ
технике къыщфыгь, псэуальхэ-
рэ ышыгъэх, ичыгухэр къы-
зэтэригъэнэжыгъэх. Мыхъамодэ
къызэрэтиуагъэмкэ, гектар
390-рэ пстэумкын елэжы. Аш
щыщэу 88-р цыфхэм япаих,
адрэв ежь инүнэе чыгуу. Гектар
183-р пынджалэжып, ау
«севооборот» ышынным пае
ильэс къэс ар зэрэштигь
ыпхырэп. Мары мыгъэ пын-
джым гектары 100 ригъэубы-
тигь, адэр гектар 80-м ехүм
«зыригъэлэсэфыгь». Аш иу-
хыхыжын джыри үхүгъэп, ау
къырихырэм лъэшэу зеригъэ-
разэрэр къыхигъэштигь.

Аш нэмькэу бжыхээс коцэу
гектари 100, тигъэгъазэуи аш
фэдиз иагь. Коцими дэгъоу
къыкыгъэу ары къызэрэтиуагъэр.
Мыш дэжым къыкыгъэштигь
Краснодар институтэу лэжын-
гээ чылэпхъякъэхэм якъыхэхын
фэгъэзагъэм ишлэнгъэлэжхэм
зэпхынгъээ зэрэдьрилэв ишо-
гъэшхо къызэрэкйорэр. Коц

чылэпхъэ лъэпкъэу «Таня» зы-
фиорэр ахэм къаугупшиын-
гъэу ыушти, ыгу рихыгъэу
аужырэ ильэсипшил ары хиль-
хъэрэр.

Тыгъэгъазэр ары мыгъэ зы-
мыгъэрэзагъэр. Ар къэгъагьэ
зыщыхъуцшыр фэбэшхуу зэрэ-
тэфагъэм къыхэкылээ маклэу
къытагь. Коцыри, тыгъэгъазэри
иуихыжыгъахэх, ау ымыща-
хэу игъэтэлъылэхэм ачэлтих.
Иуихыжырэр зыщиыгъыщтыр
ежь иунаеу иэшь, лэжыгъэем
ыуасэ къырыклощтым къыры-
пльыштэу ары къызэрэтиуагъэр.

Мыхъамодэ мэкъумэш хъыз-
мэтим зыхэтым инахъыбэм
пэшэ 1енатлэм үт, ау аш пае
цыфхэу дэлжэхэрэм затыри-
лэтилээ, унашхоэр ышшэу ка-
бинетын чэснээр сидигьо-
кли икэсагъэр. Ежь тракторым
тесэу чыгур зеригъэхъызыр-
эм, лэжыгъэр зэрэхъэхъэр-
эм, комбайнэмкэ зэрэуихы-
жырэм ар къаушыхъаты.

Щытхуцэу къыфагъэшьоша-
гъэм уасэу фишырэмкэ ти-
зеупчым, аш зэрэргүшхорэр
къыхигъэштигь, ау ар ежь иза-
кьоу къымылэжыгъэу, зэкэ
икомандэ хэтхэм аклуачи,
япсауныгьи, яшлэнгыи хэлъэу
къытагь.

Аш тетэу къызэрэхагъэшти-
гъэм пае тифэгушо, псауныгьэ
пытэ илэу джыри ильэссыбэрэ
игупсэхэм ашхъягь итынэу
тыфэльто!

ХҮҮТ Нээсэл.

Сурэтхэр 1ешынэ Асплан
тырихыгъэх.

Финалым ихьагъэх

Урысые студенческэ форумэу «Твой Ход-2022» зыфиорэм ифинал Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым истуденти 8 ихьагъ.

Президент платформэу «Урысые — амалышухэр зылэклэй къэралыгъу» зыфиорэм къыдыхэлтыгъа ар зэхажэ. Ныбжыкъэхэм сэнаушцыгъа ахэлтыр къызыщагъэлэгъорэ зэнэкъо��у щит.

Форумым ильэнүүкью «Делаю» зыфиорэм ифинал студентхуу Хъакъамыз Заринэ,

Щыгъущэ Султлан, Бжьашло Даринэ ыкли Борс Къэлпъан хэлэжъэштых, «Определю» зыцэмкэ — Анна Горковенкэм, «Создаю» зыфиорэм Фарида Мстоевам зыкъагъэлэгъошт. Шытхалэкэ шольыр координаторэу Азату Хачатрян, «Твой Ход» зыфиорэмкэ шольыр координаторэу Павел Доро-

шенкэр тофтухабзэхэм ахэлжээштых.

Нэужмын зэфэхьысыжхэр ашыщых, анах къахэшьгъэхэр Москва рагъблэгъэштых.

Зэнэкъо��у «Твой ход» зыфиорэм ишүаагъэкэ проектхэр агъеуцуу ыкли агъэцаклэх, ашъэрэ еджаплэхэм ачлэс студентхэр яшлэнгъэхэмкэ зэдэгуащх.

Медицинэм иофы-шэхэм псэуплэ ягъэгъотыгъэным иамалхэм ахэхъо

Медицинэм иофышэхэм социальна нийм шыкъемрэ ипотечнэ кредитымрэ агъэфедээз псэуплэ ягъэгъотыгъэним Адыгэим зыщирагъэушомбгъу. Аш пае шольыр хэбзэгъэуцугъэу фэгъэктоныгъа зилэ ипотекэр медицинэм иофышэхэм ятынъенным фытегъэпсихъагъэм зэхъокыныгъэхэр фашыгъэх.

— *Хэбзэгъэуцугъэу Ѣылээм ельтыгъэу псэуплэ ипотечнэ кредитыр къаратынам пае аэрэ взносым Ѣыщ процент 15-м икъегъэгъээжжын ары зэхъокыныгъэхэм ашыщхэр зыфгъэхъыгъагъэхэр, ау ар сомэ мин 250-м нахыбэн ылъэкыщтэп. Джаш фэдэу медицинэм иофышэхэу ипотечнэ кредитыр зыгъэфедэн зылъэкыщтхэм япчагъэ хагъэхъуагъ, —* къышауагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм.

«Медицинэм иофышэхэм категорие шъхваф зилэхэм социальна ниймимкэ псэуплэ ягъэгъотыгъэним ыкли ахэр унае шыжыгъээнхэм пыль иофышохэр» зыфиоу министрэхэм я Кабинет къахильхъагъэм депутатмэ дырагъэштагъ. Аэрэ звенонон хэхэрэ медицинэ иофышэхэр, іэпилэгъу псынкэм икъулыкъу Ѣылажьэхэрээр ары аш зигугуу къышыхэрээр, социальна нийм шыкъеклэ унэ зэрратыгъэмэ ильэси 10-м загъэфедэрэ ужым ахэр унае ашыжынхэмкэ фитынгъэе ялангу хэбзэгъэуцугъэм къыдэльтигъ.

Псаунгъээр къэхуумэгъэнимкэ АР-м иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем къызэриуагъэмкэ, мы хэбзэгъэуцугъэр гэцэккэгъэнимкэ республикэм псэуплэ фонд илэ хүгъэ, аш ельтыгъэу, шапхъэу къагъэнэфагъэмэ ablэмыххэу псэуплэхэр зытефэхэрээр аратынхэ альэкъыщ. Аш джаш фэдэу хигъэунэфыкъыгъ мы иофышохэр Урысые Федерации и Президентэу Владимир Путиним пшъэрэлтэу шольыр пащэмэ къафишыгъэм эпхыгъэу къызэраэтигъэр ыкли иоф зэрэдашлэрэр.

Журналистиикэм ылъэнүүкъокэ Иофышэгъэ аناх дэгъу 13 къагъэлэгъуагъ

Журналистиикэм ылъэнүүкъокэ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ишүхъафтын афэгъэшьшэгъэнимкэ Комиссием зэхэсигъоу илагъэм АР-м и Лышъхъэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэ игуадзэу Къонэ Заур тхъаметагъор Ѣызэрихъагъ.

Гъэзетхэм, журналхэм къащихаутыгъэхэмкэ, теле-, радиокъэтынхэмкэ 2022-рэ ильэсэм журналистиикэм ылъэнүүкъокэ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ишүхъафтын зыфгъэшьшэгъэмэ хувьшт творческэ иофшигъэхэр къэгэлэгъэгъэнхэм ехыилгээгъэхэр иофышохэм Ѣызэрихъагъ.

Гъэзетхэмрэ журналхэмрэ къащихаутыгъэхэмкэ журналистиикэм ылъэнүүкъокэ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ишүхъафтын зыфгъэшьшэгъэмэ хувьшу журналист Иофышэгъи 10 къагъэлэгъуагъ:

— республикэ гъэзетэу «Советскэ Адыгэим» иобозревателэу Врубель Валерия Юрий ыпхъум къыгъэхъязыргъэ зэдэгүүшлэгъоу «Алий Дедухов: Запросы рынка Азии и Ближнего Востока отличаются от западных стандартов, и это перспективное направление для экспортёров Адыгэим» зыфиоу гъэзетэу «Советскэ Адыгэим» къихъагъэр (N 60, 08.04.2022);

— республикэ гъэзетэу «Советскэ Адыгэим» иобозревателэу Шрам Надежда Валерий ыпхъум къыгъэхъязыргъэ зэдэгүүшлэгъоу «Разговор с журналистами Донбасса» зыфиоу гъэзетэу

«Советскэ Адыгэим» къыщихаутыгъэр (N 179, 01.10.2022); — республикэ гъэзетэу «Советскэ Адыгэим» иобозревателэу Дмитриева Екатерина Юрий ыпхъум истатьяу «Небо — это навсегда» зыфиоу гъэзетэу «Советскэ Адыгэим» къихъагъэр (N 117, 02.07.2022);

— республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьаэу Мэшлэкъо Сайдэ Анзаур ыпхъумрэ икорреспондентэу Тэу Замирэ Дээпэл ыпхъумрэ гъэзетым имэфэкі къыдэкыгъоу Адыгэ Республикаам ия 100-рэ ильэс ехуулэу зэдагъэхъязыргъэр ыкли гъэзетэу «Адыгэ макъэм» къихъагъэр (N 182, 04.10.2022);

— гъэзетэу «Майкопские новости» иобозревателэу Косенко Юлия Виктор ыпхъум истатьяу «У вершины могучего Оштена» зыфиоу гъэзетэу «Майкопские новости» къыщихаутыгъэр (N 103, 20.09.2022);

— гъэзетэу «Майкопские новости» иобозревателэу Косарева Александра Василий ыпхъум истатьяу «Русский бриллиант на адыгской земле» зыфиоу гъэзетэу «Майкопские новости» къихъагъэр (N 114, 15.10.2022);

— гъэзетэу «Майкопские новости» иредактор шъхьаэу Куренина Мария

Ким ыпхъум истатьяу «Мирные. Из Мариуполя с любовью» зыфиоу гъэзетэу «Майкопские новости» къыщихаутыгъэр (N 116, 20.10.2022);

— гъэзетэу «Единство» исайтрэ исоциальна хъытыхъэмрэ яредакторэу Пхъэчэышэ Суандэ Асфар ыпхъум иочеркэ «Долгий путь домой» зыфиоу гъэзетэу «Единствэм» къихъагъэр (N 92, 14.09.2022);

— гъэзетэу «Единство» иредактор шъхьаэ ишпэрэлхэр зыгъэцаклэу Күшү Аслын Мурат ыкъом иочеркхэу «Вехи одного века» зыфиоу Адыгэим ия 100-рэ ильэс фэгъэхъыгъэхэр гъэзетэу «Единствэм» къыщихаутыгъэр;

— Кошхъэблэ районым икъэбарлыгъээс гупчэ зык ипащэ игуадзэу Емыкы Аллэ Бисльян ыпхъум истатьяу «Когда работа в удовольствие» зыфиоу гъэзетэу «Кошхъэблэ вести» къихъагъэр (N 9, 09.02.2022).

Теле-, радиокъэтынхэмкэ журналистиикэм ылъэнүүкъокэ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ишүхъафтын зыфгъэшьшэгъэмэ хувьшу журналист Иофышэгъи 3 къагъэлэгъуагъ:

— Адыгэ Республикаам ия 100-рэ ильэс фэгъэхъыгъэ телевизионнэ филь-

му «Становление» зыфиорэр, авторыр: Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгэим» телевидениемкэ итематическэ къэтынхэм якъулыкъу ипащэ игуадзэу Къудаикъо Алый Аслын ыкъор, творческэ купым хахъэхэрэр: режиссерхэр Ступкина Оксана Николай ыпхъур, Емкүж Андзор Сэрэйбий ыкъор, видеоженерыр Ефимова Ольга Игорь ыпхъур. Эфирым къызихъагъэр 27.07.2022;

— адыгэ модельр цэрэриу Стлашъю Юрэ зыхэлжээгъэ радиокъэтынэу «Нэпплэгъу» зыфиоу Адыгэ Республикаам ия 100-рэ ильэс ехуулэу зэхажаагъэр, авторыр — радиокъэтынхэмкэ къулыкъум икорреспондентэу Бэгъушъэ Фатим Исмахыилэ ыпхъур. Эфирым къызихъагъэр 23.09.2022;

— культурэ-просветительскэ къэтынхэм я «Іэпэлэс» зыфиохъэрэр, авторыр —

— Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгэим» тематическэ къэтынхэмкэ икуулыкъу икъэтынхэр зезыщэу Нэгъэрэкъо Санит Салмэн ыпхъур. Эфирым къызихъагъэр 19.10.2022, 12.07.2022, 21.06.2022, 09.08.2022, 17.07.2022.

Комиссием ипредложениехэу шүхъафтынхэр афэгъэшьшэгъэнхэм ехыилгээхэр мы ильэсэм тыгъэгэзэм и 1-м нахь мигужьоу Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ іэкъагъэхъащых.

Адыгейм ил Йыкло куп хэлэжьагъ

Хабзэм ифедеральнэ күулыкхэмэрэ Кыблэ федеральнэ шольырхэмэрэ ял йыклохэр онлайн-конференциеу щыагъэм финансхэм ягъэфедэнкэ цыфхэм яшэнныгъэ зыкызэрэрагъэлтэйрэ программэхэр зерагъецаклэхэрэм щитегу щыагъэх.

Юфтхабзэм хэлэжьагъэх хэбзэ күулыкхэмэрэ УФ-м и Президент и Полномочнэ лыклоу ЮФО-м щыэм и Аппаратрэ ял йыклохэр, научнэ юфышэхэр, шольырхэм ял йыкло купхэр. Адыгэ Республиком ёцлэх аш хэлэжьагъэх Урысыем и Банк Адыгеймкэ икъутамэ илашэу Сергей Самойленкэр, республикэм финансхэмкэ иминистрэ иапэрэ гудзэу Екатерина Косиненкэр, Адыгэ Республиком гъесэнгъэмрэ шынгъэмрэх и Министерствэ ил йыклоу Нэгээрэхэо Алый.

Урысыем финансхэмкэ и Министерствэ ведомствэ проектэу «Новая финансовая культура» зыфиорэм диштэу финанс юфыгъохэмкэ цыфхэм яшэнныгъэ зыкье гэлэтигъэнэм тегэпсыхъэгээ юфтхабзэхэм язехъан лье гэхкүйтэ, ашкэ амалыкэхэр кызфегъэфедэх. Зэпну зыфэмыхурэ гъесэнгъэмээрэ зэрарагъэлтэйрэ, цыфхэм къэбар зэральагъэлэсирэ инфраструктурэдэгээ зэхэцгэгъэнэр тишигъэлхэм ашыщ», — кылуагъ Урысыем и Федоратом финансхэмкэ иминистрэ итуадзэу Михаил Котюковым.

Финансхэм ягъэфедэнкэ цыфхэм

яшэнныгъэ зыкье гэлэтигъэнэм тегэпсыхъэгээ программахэр хэгэгүм ишольтыр 85-мэ ашагъэфедэх. Ведомствэхэм язэдэлжээныгъэ гъэлэшьшагъэнэр мы охтэ благъэм зэшохыгъэн фэшьэргэльхэм ашыщ.

Урысыем и Банк джыдэдэм анахэу ынаэ зытыригъэтэйрэ инвестициихэмкэ, цифре технологиехэмкэ цыфхэм яшэнныгъэ зыкье гэлэтигъэнэр, зэквозда-клохэм яльгогу пызыкыгъэнэр, социальнэу мыухумэгъэ цыф купмэ юф адешгэгъэнэр, гуфаклохэм ядвижение зегэушомбугъэнэр ары.

Урысыем финансхэмкэ и Министерствэ иофишэхэмрэ тэрирэ финанс юфыгъохэмкэ цыфхэм яшэнныгъэ зыкье зыгъэлэтигъэрэ оптышоу шольырхэм яэр тэгэунэфы ыкчи нэмькэ чыпэхэм ар ашагъэфедэнэм тываа тетгэгъеты. Кэлэдэжаклохэм онлайн-урокхэр афызэхэтэнхэр тыгу къэзигъэгъэгъэр Урысыем и Банк икутамэу Нижний Новгород щыэм иофишэхэр ары. Джыдэдэм шольырхэм зөвхөн ведомствэ проект зэфэшхэхэр ашагъэцаклэх. Шольырхэм ашыи тиофишгъохэм яшуагъэхээ

цыфхэм ягумэгыгъохэм зашитэгэгъуазэ, ахэм къэбархэр нахышоу зэральыгъээсийт шыкэхэр кыхэтэхий, гъэсэнгъэм изегэушомбугъункэ амалыкэхэр тэгээфедэх», — кылуагъ Урысыем и Банк икъулыкьюу цыфхэм яфитынгъэхэм якъэхубумэн якъэхубумэн яшыагъэзэгъэм илашэу Михаил Мамута.

Гурит еджаплэхэм ашараагъэхырэ предмет шхьалэхэмкэ кызфагъэфедэн альэкыщт урок 70-м эху Урысыем и Банк иэспертхэм зэхагъэуцаагъ Урысыем гъесэнгъэмкэ и Министерствэ иплатформэу «Сиеджап» зыфиорэм ахэр рагьотэнхэ альэкыщт. Урысыем и Банк испециалистхэм финанс юфыгъохэмкэ онлайн-урокхэр ильэсэм тю зэхашэх. Гъатхэм зэхашгэгъэгъе онлайн-урокхэр ЮФО-м итурыт еджаплэхэм япроцент 74-рэ, сэнэхьат гъесэнгъэ языгъэгъотырэ организацихэм япроцент 86-рэ ахэлжэгъагъ. Зыныбж хэктогтагъэхэм атэгэпсыхъэгъэ вебинархэм цыфхэм ясоциальна фэло-фашэхэр зыгъэцэклэхэр гупчэхэм япроцент 84-рэ ахэлжэгъагъ.

Кыёгъэн фае Кыблэ федеральна шольырхэм ипсэуплэхэм адэт тхильхээ

еджаплэхэм, чыпэ администрациихэм, социальнэ-реабилитационнэ гупчэхэм финансхэмкэ цыфхэм яшэнныгъэ зыщыхъэхъорэ чыплэхэр къазэращызэуахыгъэхэр. Адыгейм ипсэуплэ тудзыгъэхэм, цыфхэр маклэ зыщыгсэухэрэм финанс фэло-фашэхэр нахышоу ашызэхэцэгъэнхэм тегээпсыхъэгъэ гъогу картэр загье-федэрэм кыщыублагъэу финансхэмкэ шынгъэ икъу зыщарагъэгъотырэ чыплэхэр район гупчэхэм къащызэуахыгъэх. Урысыем и Банк испециалистхэм финанс фэло-фашэхэр зерагъэцаклэхэрэмкэ республикэм исхэми, предпринимательхэм макэ арагъэл.

Финанс юфыгъохэм яхылэгъэ тхильхэу Брайль иширтикэ тхыгъэхэр хвафизэхэм атэгэпсыхъэгъэ тхильхеджаплэхэр аратыгъэх. Урысыем и Банк иматериалхэр республикэм итхильхеджэлэх 65-мэ ачлэхь.

Финанс юфыгъохэмкэ Урысыем и Банк ионлайн-проектхэм ахэлжэхэрэ коллеж пчыагъэмкэ Адыгейм ЮФО-м яшэнэрэ чыплэхэр щыыгъ. Гурит еджаплэхэр онлайн-урокхэр чанэу ахэлжэхъ. Урысыем и Банк пэудзыгъэу зэхицэрэ юфтхабзэхэм пенсием зиклогуу къэсхэрэри къахэлжэхъ.

Урысыем и Банк иофишэхэм, гъэцэлэхэр хабзэм икъулыкхэм, гъесэнгъэ языгъэгъотырэ организацихэм къэлэгэдэжэхэмрэ студэнтхэмрэ алаа зэлжэгъохэмрэ лекцихэмрэ зэхашэх, волонтерхэр зыхэлжэхэрэ къэгэлэгъонхэр къэлэцфыклюу ыгылэгэхэрэм клохэрэм афызэхашэх.

Юфшэпэ чыплэхэр арагъэгъотых

Украинэм зэрэцьбырысрым хэти ымыгъэгумэгын ыльэкырэп, аш щыпсэущтыгъэхэр ильэсиим хазаб хэтыгъэх, жъалымыгъэшо ахэлжэу ахэм адэпсэущтыгъэх. Нахышоу якэлэцыклохэр кызераухъумэштхэм пае ашхъэ кырахыжъэжы Урысыем псэуплэхэм къэлэцыклохэр.

Цыфхэм юфшэпэ чыплэхэм ягъэгъэтигъэнэмкэ къэралыгъо 9-м нэс Донецкэ ыкчи Луганске народнэ республикхэм, джащ фэдэу Украина къарыкыгъэхэу АР-м щыэм къизеритигъэмкэ, 2022-рэ ильэсирэ кызихъагъэм кыншгэжъагъэу шеклогуу и

9-м нэс Донецкэ ыкчи Луганске народнэ республикхэм, джащ фэдэу Украина къарыкыгъэхэу АР-м щыэм къизеритигъэмкэ, 2022-рэ ильэсирэ кызихъагъэм кыншгэжъагъэу шеклогуу и

Уччэ шыкэхэм тетэу нэбгыри 186-мэ уллээжкун юфтхабзэу адизэрхьягъэхэм къызэрагъэлэгъуагъэмкэ, 49-мэ юфшэпэ чыплэхэр яшыклагъэх. Зэкэмки юфшланлэ къызфагъотыгъэр нэбгыриш. Лъэнэхуу ахэр кызыкэупчэхэрэр псэолъашынэр, фэло-фашэхэр ящэцэклэн, медицинэм епхыгъэ юфшланлэхэр. Адрэхэм юфшланлэ афыльхъуу. Мы уахтэм ехъулэу учетым нэбгыриту щыт.

Частичнэ мобилизацием изээшэн епхыгъэу муниципальна образованиеу «Къалэу Мыеекуапэ» охтэ плаалъэх юфшэпэ чыплэхэр яшыклагъэхэу шагъэунфыгъэл.

Гъэлорышланлэ иофишэхэм къызерауагъэмкэ, цыфхэм юфшэпэ чыплэхэр ягъэгъотыгъэнэмкэ ахахэу гумэгыгъо къызыпкылхэрэм ашыщ лекын бым къикыгъэхэм Урысыем иводителскэ правэ ыкчи Изын къязытырэ документхэр зэрэмылхэрэ.

Етлани къэгъэн фае, егъэзэгъэ юфкэ зичыгу къэзэгынагъэхэу Адыгейм къэлэцыклохэр урысыем гражданствэ ялэп. А документыр щыи хумэ юфшланлэхэр ягъэгъотыгъэнэмкэ гумэгыгъо къэуцурэп, ау бэмэ мыш фэдэ тхильхэр ялхэр.

Дипломхэм алъэныкъохи гумэгыгъохэр щыи. Ар зилэхэм ашыщхэр юфшэпэ чыплэхэм яхынхэе альэкы, ау медицинэ ыкчи къэлэгэдэжэхээ сэнхьат зилэхэм ар къагъэшыпкылхэрэм фае. Мыхэм ыкчи нэмькэ щыклагъэу къэуцухэрэм ядэгээзэжын Адыгейм итээкотыгъэу Ѣыдэлжэхъ.

Тхыгъэр зыщыгъэхъазырэ ухьтэм тафу Херсон хэхүм исыгъэхэу егъэзигъэ юфкэ зышхэх къезыхыжъэжын фае хуугэ нэбгырэ 500 фэдиз Адыгейм къэлэцыклохэр ягъэгъотыгъэнэмкэ гумэгыгъо къэуцурэп, ау бэмэ мыш фэдэ тхильхэр ялхэр. Ахэм яшыклагъэ шхыныгъо стырхэр,

Щыклагъэу къэуцухэрэм ядэгээзэжын Адыгейм итээкотыгъэу Ѣыдэлжэхъ.

КИАРЭ Фатим.

ЗЭКІЭМИ ТЫЗЭГЬУС!

Лъэпкъ культурэм ифестиваль къалэу Шъачэ
икъэралыгъо университет щыкъуагъ. Студенти 150-м
еху ащ хэлэжъагъ.

ныгъохэр кызызераупщерыхыгъээм имызакыу, нэмык лъэпкъхэм къахэ-кыгъез къадеджэхэрэм, яныбджэгъу-хэм, япшъешшэгъухэм ахэр зэрэпшы-щхэр арагъэлгъэгъуг. Гүщылэм пае, урыс һанэм тетыштыр ермэлхэм, гру-зинхэм, адыгэхэм къахэкыгъэ пыша-шьэхэм, клаляхэм зэдашыг, ермэлхэм яшхыныгъохэм яшын татархэм, абхаз-хэм, осетинхэм ялпыклохэр хэлэжьагъэх, — къыуага Шъячэ икъэральго универ-ситет лъэпкъ зэкъошныгъэмкэ иклуб ипащэу Анжела Тамразян.

шъохэр къашыгъэх, яныдэльфыбзэклэ
орэдхэр къалыагъэх.

Хы Шүцэл юшь шапсыгъэхэм я «Адыгэ Хасэ» итхъаматэу Klakъlyхъ Мэджыид лъэпкъ культурэм ифестивалэу Шъячэ иуниверситет щыкlyаъзэм уасэ къыфишыээ, ащ ипрограммэ зэрэгъэшлэгъоныгъэр, шуаъзэ къытынэу зэрэгъэпсыгъаъзэр къыхигъэшыгъ. Университетым адыгэхэм ыкы ахбъазхэм ялЫкло ныбжыкълэу члэсхэм тапэкИ зэпхыныгъэ зэдьрълэнэу зэзэгъыныгъэ зэдашыгъ. Творческэ проектэу ахэм къаъзхъязырыхэр, клэшакло зыфхъухэрэв пхырыщыгъэнхэмкэ лэпылэгъу афэхъунэу шапсыгъэхэм яобщественнэ парламент хъазыр.

НЫБЭ Анзор-

Электроннэ шыкцэм тетэү

Къэралыгъо фэл-фашлэхэм я ЗыкI портал едзыгъуакIэу «Госуслуги Авто» зыфиорэр шэкIогъум и 10-м къихъагъ. Ащ къыдыхэллытагъэу джы водительскэ удостоверениехэр электроннэ шыкIэм тетэу Къэралыгъо автоинспекцием икъулыкъушлэхэм ябгъэлъэгъун амал ѿшэ хъугъэ. Ау тхъапэм тетхэгъэ удостоверение къизэрыкюри зыдэпIыгъын зэрэфэар гъогурыкIоным ишапхъэхэм ахагъэкIыгъэл.

tronnэ шыкIэм тетэү ябгъельтэгүүным фэшI джащ фэдэу узеклоцт. Едзыгью «Водительские права» зыфиорэм ухэхъяныш, кноткэу «Предъявить права» зыфиорэм утэлункIэшт. Нэүжым QR-кодыр кытывредэ, машинэр зезийфэрэм епхыгъэ къэбарыр зэкIэ (исурэт хэтыжьеу) инспекторым ынъэгъушт.

Түжбээ) инспекторын бүлэгт буцц.

Системакөр чээпэйогчум ауштэтэй аублагч, шэклогчум кыышгэжэхягчээ зээклэми агъэфедэшүнэу хүргээ. Кыхэз-гъэшгээн фае, едзгүйчоо «Госуслуги Авто» зыфиорэр мыш үлэкээ зилагчэхэм агъэфедэжышиштэп, ар тирагчэки-жынышь, икчэрийчээ тиратхэжийн фае. Сыда плома, ар автомат шыкэм тетэү, сэктэжжыгчээ хүрээд.

— Водительское удостоверение-хэр электроннэ шыкжэм төмөр машинэр зөвүүлжээрэм къагьэ-

льэгъон амал щыIэ зэрэхъугъэм тышыгъуаз, — къеIуатэ инспектор шъхъяIэм игуадзэ. — Гъогум къулыкъур щызыыхъыхэрэми ар къафэтэIуатэ, агураэтэгъяIо.
Транспорт амалыр тхыгъэнным исвидетельствэ электроннэ шIыкIэм зытхъэм, тиIофы-шIэхэм планишетхэр яIэ хъугъэ.
Мыш джы гумэкIыгъо къы-хэкIынэу щытэн, машинэ зе-зыфэхэрэм электроннэ шIыкIэр республикэм щагъэфедэн алъэ-кIыщт. Ay, аиц къикIырэн тхыланэм тетхэгъэ удостоверен-шир амалыгъинэ.

ниер амыгыныр.

Мыш дэжьым упчэ къэуцу, сыда ашыгъум электроннэ удостоверениер зэряацыгъялгээр? Цифрэ шыклем эзкээ зэрэтираацхээрээм пая? Кызыраацхэйм-кль, амалыклем ишүугъэ уштэвниным кыыгъэлтэгъоцт. Ар дэгьюу залтытэкли, тьогурыклоним ишапхээхэм зэхъокыныгъэхэр афашынхэшь, водителхэм тхапам тетхэгье документыр алыгыныр ишшигээр эхжүүштэй.

ІЭШІҮҮНЭ Сүснэ

Театрэр, кІэлэцыкIухэр

Пшысэм дэхагъэм уфепIу

Адыгэ Республикаэм и Къералыгъо филармоние икІэлэцыкIу театрэу «Дышьэ къошиным» икъегъэльэгъонхэр гъешлэгъонеу зэхащэх.

Пшысэм яхылIэгъэ къэшынхъох кІэлэцыкIухэм лъешеу агуурхых.

Михаил Супониным ипшысэу «Вредный заяц» зыфиорэм техногъэ кІэлэцыкIу къэгъэльэгъонхэр режиссерэу Нэгъой Асыет ыгъе-уцугъ. ТхакIумкыхъэр бжъэм, мышъэм, фэшхъафхэм азу-цужы, иягъэ къызэригъеклощтым пыль. Арэу щитми, шуашлагъеу щыIэр ем зэрэтекIорэр пшысэм игъеклотыгъеу къыщэльягъо.

Адыгэ Республикаэм изаслужен-нэ артисткэу Къапэ Сайдэ, артистхэу Тэшьу Светланэр Сергея Вегеринимрэ ярольхэр къашыхъээ, залым чэс кІэлэцыкIухэм, ны-тыхэм гущиэгъу къафэхъух.

Сергей Вегериним ымакъэ ымытэту, пшысэр хуугъэ-шагъэм фигъадээзэ кІэлэцыкIухэм къа-фиуатэрэм узыIепещэ. Зэфагъэ пхэлтынным имэхъанэ къызэуухы. Къапэ Саиди, Тэшьу Светлани

кІэлэцыкIухэм псынкIеу агууры-иуагъэх. Къэгъагъэхэр, нэмыкI пкъыгъохэр сабийхэм аратызэ агъеджых, агъегушох, ны-тыхэр пчэгум къырагъэблагъэх, къагъашох. Сурэтыш-гъеуцуклоу Альбина Дзарааховам, артистхэу нысхапэхэр къэзигъэльагъохэрэм яшушлагъэ кІэлэцыкIухэм альэгъу, йигу афытеуагъэх.

Нысхапэхэм ятеатрэу «Дышьэ къошиным» ихудожествен-нэ пашэу, Адыгэ Республикаэм

инароднэ артисттэу Сихуу Станислав ИльесыкIэм фэгъехыгъэ къэгъэльэгъонхэр филармони-ем зэрэщицкощхэм ташигъэ-тозагъ.

Гандбол. Суперлига

АтекIоным пэчыжъя?

«АГУ-Адыиф» Мыекуапэ — «Астраханочка» Астрахань — 27:33 (13:15).

Шэкюгъум и 20-м АР-м спорт Унэшхоу Кобл Якубэ ыцIэ зыхырэм щызэдешлагъэх.

«АГУ-Адыиф»: къэлэпчъэут-хэр: Якупова, Баскакова; **ешлаклохэр:** Краснокутская, Ни-кулина — 4, Кириллова — 5, Морозова — 3, Мещерякова, Бигуржинская — 1, Къэбж, Ку-цевалова — 3, Казиханова — 3, Голунова — 2, Краснова — 4, Кожубекова — 2.

Суперлигэм хэт гандбол ко-

мандэ анахь лъешхэм «Астраханочки» ащищ. «Адыифым» зэ-иукигъур дэгъоу ригъэжъагъ. С. Морозовам хъагъэм Ыгуаор редзэ — 11:10. Д. Никулинам пчагъэм хөгъахъо — 12:11. Я 23-рэ тақыкыим Ю. Кожубековам тазыр дэгъокэл пчагъэр зэрэхъокы — 13:12. Аш ылж хъакIэхэр «Адыифым» ылэ шыгъгъэх.

«Астраханочки» псынкIеу ылпэкэл илпэштгэгъ, туухумаклохэр зэбгыришхээ хъагъэм Ыгуаор ридзэштгэгъ: 21:25, 22:26. Ти-ешлаклохэу Д. Казихановар къо-гүпээм. Т. Кирилловар гулчэм къащихъэштгэгъэх. Т. Кирилловам лхъанчэу Ыгуаор ыдзызэ пчагъэм зэрэхигъахъорэм тигъэ-гушоштгэгъ. А. Кузеваловар ошлэдэмшшэу къэлапчъэм дауи, пчагъэр 26:30 хуугъэ, ау хъакIэхэм ешлэгъум къырыклощтыр зылэклагъэкыгъэп, зэкIэлтыклоу тикэлапчъэ Ыгуаор гъогогьуу 3 къыдадзагъ.

ЕллыкIэхэр

— «Адыифым» текIонымыгъэр къыдимыхыгъэми, иешлакIэ зэрэхигъахъорэр зэнэкъокуум къыцы-лъэгъуагъ, — къытиIуагъ тикомандэ итренер шхъяIэу Александр Ревве. ТиешлакIо анахь дэгъухэм

ащищеу Кобл Зурет залым чэсэу зэнэкъокуум еллыгъ, ылъакъо хуужыгъэгоп. Алиса Дворцеваяр сымаджэхэм къаахъуагъ, врачэр ылэ къелазэх.

Ешлэгъухэр

«Звезда» — «Балтийская заря» — 41:31, «Лада» — «Астраханочка» — 21:23, «Ставрополье» — «Кубань» — 27:26, «Университет» — «Динамо» — 22:28, «Феникс» — ЦСКА — 22:38, «Звезда» — ЦСКА — 29:31, «Кубань» — «Астраханочка» — 27:30.

ЧылIэхэр

- ЦСКА — 22
 - «Лада» — 20
 - «Ростов-Дон» — 20
 - «Звезда» — 18
 - «Астраханочка» — 18
 - «Кубань» — 12
 - «Динамо» — 11
 - «Ставрополье» — 10
 - «Университет» — 10
 - «Феникс» — 9
 - «Луч» — 4
 - «АГУ-Адыиф» — 2
 - «Балтийская заря» — 2.
- Шэкюгъум и 25-м «Адыифыр» Волгоград, и 27-м Астрахань ашешлэшт.

Къатхэхэрэм яшшорэр редакцием иепллыкIэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкъышт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫИЛЬ Нурбай.

Зэхээшагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIыэр:
АР-м лъэпкэ Йохэм-
кIэ, ІэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тильэпкэ-
гъухэм адярыгъэ зэпхы-
ныгъэхэмкIэ ыкIи
къебар жуутгъэм
иамалхэмкIэ и Комитет
Адрессыр:
385000

къ. Мыекуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыIэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм
къАихыэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхъапэхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахи цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэкIожых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ЙохэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлты-
ІэсикIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэйоры-
шапI, зэраушыхъатыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4656
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2078

Хэутынним
уздыкIэтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхытэр
18.00
Зыщыхаутыгъэх
уахътэр
Сыхытэр
18.00

Редактор
шхъяIээр
Мэшлэкто
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.